

AANBEVELING 7

Een rapportageverplichting rond risico's inzake mensenhandel invoeren in het kader van de zorgvuldigheidsplicht.

Slachtoffers

AANBEVELING 8

Slachtoffergroepen zonder *agency* beter detecteren.

In de huidige wetgeving rond de verklaring van niet-financiële informatie en in het kader van de omzetting van de richtlijn 2022/2464 rond duurzaamheidsrapportage zou België moeten opnemen dat ondernemingen specifiek dienen te rapporteren of hun activiteiten een risico inhouden voor mensenhandel en economische uitbuiting en over hoe hun beleid mensenhandel probeert te voorkomen. Ondernemingen rapporteren daarbij over de risico's in hun eigen activiteiten en over deze in hun waardeketen. **Ondernemingen moeten duidelijk weten waarover en hoe ze precies moeten rapporteren en dat er gebruik kan worden gemaakt van bepaalde rapportagestandaarden.** Daarnaast moet de rapportage **online worden gepubliceerd** op de website van de ondernemingen en in een nationaal register, zodat er **voldoende transparantie** is voor de consumenten, investeerders en andere belanghebbenden. De informatie die ondernemingen daarbij vrijgeven zou kunnen worden gebruikt in een onderzoek naar mensenhandel en economische uitbuiting.

Er is **meer specialisatie nodig bij eerstelijnsdiensten die bevoegd zijn voor mensenhandel**, zoals ECOSOC-teams en de FGP, om het vertrouwen te winnen van bepaalde groepen slachtoffers die worden aangetroffen binnen risicosectoren. Onder hen bevinden zich vaak kwetsbare groepen zonder *agency* in uitbuitingssituaties, zoals illegaal tewerkgestelde Vietnamezen. De eerstelijnsdiensten moeten blijvend worden gesensibiliseerd om dergelijke situaties als mensenhandel te detecteren. De rol van deze diensten is daarbij essentieel, aangezien zij vaak de enige zijn die deze bijzonder kwetsbare groepen slachtoffers kunnen detecteren en bevrijden uit hun erbarmelijke situaties. De autoriteiten moeten zich ervan bewust zijn dat de eerstelijnsdiensten op dat vlak een essentiële rol spelen.

AANBEVELING 9

De overheid de onbetaalde sociale bijdragen van schijnzelfstandigen onder de slachtoffers van mensenhandel laten kwijtschelden.

AANBEVELING 10

Meerdere wetswijzigingen doorvoeren om de hulp aan slachtoffers te verbeteren.

Onder de slachtoffers van economische uitbuiting zijn er veel schijnzelfstandigen die niet op de hoogte waren dat ze in een zelfstandigenstatuut zaten. Die slachtoffers dreigen ongewild een zware schuldenlast te moeten torsen doordat ze de facturen van hun sociale bijdragen van tijdens hun uitbuitingsperiode niet kunnen betalen.

In Myria's jaarverslag van 2012⁶⁰² werd dat al vastgesteld en werden daarrond aanbevelingen geformuleerd. Nadien werd dat opgenomen en uitgewerkt in het Nationaal Actieplan Mensenhandel 2015-2019⁶⁰³ maar dat werd nooit uitgevoerd. Het probleem is nochtans nog altijd bijzonder actueel⁶⁰⁴ en werd opnieuw opgenomen in het Nationaal Actieplan Mensenhandel 2021-2025.⁶⁰⁵

De arbeidsauditoraten en inspectiediensten moeten nog altijd rond die problemen worden gesensibiliseerd. In die gevallen zouden de arbeidsauditeurs het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) moeten inlichten dat de betrokkene is geïdentificeerd als een slachtoffer van mensenhandel – en dat het dus om een schijnzelfstandige gaat – en de RSZ vragen een onderzoek bij de werkgever te voeren. Bovendien zou de RSVZ een **contactpersoon moeten aanstellen** die de schulden kan kwijtschelden zodra het parket of het auditoraat de persoon als slachtoffer van mensenhandel heeft erkend.

Myria verwelkomt meerdere aanbevelingen van de parlementaire commissie rond wetgeving die verband houden met slachtoffers, zoals het **invoeren van een vereenvoudigde procedure voor de toekenning van het statuut** wanneer slachtoffers de voorwaarden van de procedure hebben nageleefd maar hun status afloopt om redenen buiten hun wil (seponering, buitenvervolginstelling, minnelijke schikking) (aanbeveling 57) of van een **effectief mechanisme voor de schadeloosstelling van slachtoffers** door de wet van 1 augustus 1985 te wijzigen (aanbeveling 52). Het hoopt dat de nodige stappen voor die wijzigingen binnenkort worden gezet.

602 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2012, Bouwen aan vertrouwen*, p. 22, 29 en 120.

603 Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, *Actieplan Strijd tegen mensenhandel 2015-2019*, pp. 25-26.

604 VRT NWS, *Gent draaischijf voor sociale uitbuiting van Bulgaren: "Echte maffiapraktijken, ik kreeg 50 euro per week"*.

605 Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, *Actieplan Strijd tegen mensenhandel 2021-2025*, pp. 25-26.

AANBEVELING 11

De snelle aanstelling van een advocaat voor de slachtoffers garanderen.

AANBEVELING 12

De detectie en bescherming van minderjarige slachtoffers verbeteren, onder meer door opvang in kleinschalige opvangstructuren te bevorderen.

Myria steunt de aanbeveling van de parlementaire commissie mensenhandel om **een lijst bij te houden van de advocaten die gespecialiseerd zijn in mensenhandel en mensensmokkel via bureaus voor rechtsbijstand**, en om te zorgen voor de onmiddellijke aanstelling van een advocaat (aanbeveling 24). In zijn jaarverslag van 2019 over het recht van slachtoffers op juridische bijstand en bescherming heeft Myria het belang daarvan al onderstreept. Ook de GRETA heeft dat als een aandachtspunt naar voren geschoven tijdens zijn derde evaluatiecyclus van België. Myria hoopt derhalve dat deze maatregelen snel worden toegepast.

Meerdere aanbevelingen van de parlementaire commissie zijn gericht op het verbeteren van de detectie en bescherming van minderjarige slachtoffers. Myria verheugt zich daarover. Het pleit er ook voor dat bepaalde aanbevelingen snel in de praktijk worden gebracht, zoals het aanmoedigen dat niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's) worden opgevangen in **kleinschalige opvangstructuren waarbij specifieke veiligheidsmaatregelen worden getroffen** (aanbeveling 53), het voorzien in en adequaat opleiden van **SPOC's (single points of contact) in alle opvangcentra** van Fedasil of van partners (aanbeveling 55), of het versterken van de uitwisseling tussen jeugdparketten en referentiemagistraten op het gebied van mensenhandel (aanbeveling 91).